

Kuntalaisaloite, maksuton varhaiskasvatus Suomussalmelle

KHALL § 208

Valmistelija

Hallintojohtaja Anniina Niemelä, 040 688 4499,
anniina.niemela@suomussalmi.fi

Kuntaan on saapunut alla oleva kuntalaisaloite.

"Maksuton varhaiskasvatus Suomussalmelle

Suomussalmesta halutaan muuttovoittoinen paikkakunta, tänne halutaan paluumuuttajia, perheitä ja työntekijöitä. Lisäksi nämä kunnassa olevat ihmiset olisi hyvä myös saada täällä pidettyä.

Yksi konkreettinen käden ojennus kunnalta näiden asioiden edistämiseksi olisi maksuton varhaiskasvatus kuntalaisille.

Toki kunta tarjoaa MLL:n maksutonta lastenhoitoapua, mutta siitä ei suurtakaan hyötyä esimerkiksi työssä käyville ole.

50 % Kainuun kunnista tarjoaa jo maksuttoman varhaiskasvatuksen (Paltamo, Puolanka, Hyrynsalmi ja Ristijärvi), miksi Suomussalmikin ei lähtisi tähän mukaan?

Miksi maksuton varhaiskasvatus olisi hyvä:

Kuntatalouden näkökulma:

Vaikkakin maksuton varhaiskasvatus voi olla kunnalle taloudellisesti huomattava menoerä, sen on katsottu tuovan pitkällä aikavälillä taloudellista hyötyä (esimerkiksi ostovoiman lisääntyminen paikallisissa yrityksissä), parempia työllisyysasteita ja sen on todettu pienentävän sosiaaliturvakustannuksia. Maksuton varhaiskasvatus parantaa perheiden toimeentuloa ja se taas lisää yhteiskunnan verotuloja.

Väestörakenteen haasteisiin vastaaminen:

Maksuton varhaiskasvatus voi kannustaa perheitä hankkimaan lapsia, mikä on tärkeää erityisesti ikääntyvässä yhteiskunnassa.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen:

Maksuton varhaiskasvatus vähentää eriarvoisuutta ja edistää tasa-arvoa, sillä se takaa kaikille lapsille yhtäläisen mahdollisuuden osallistua varhaiskasvatukseen.

Vanhempien työssäkäynnin tukeminen:

Varhaiskasvatus mahdollistaa vanhempien osallistumisen työelämään ja parantaa heidän taloudellista tilannettaan. Maksuton varhaiskasvatus voi poistaa taloudellisia esteitä työssäkäynnille ja edistää perheiden taloudellista hyvinvointia. Kunnan työttömyysaste voi pienentyä.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen:

Varhaiskasvatuksella on erittäin tärkeä rooli lapsen kehityksen ja oppimisen tukemisessa. Varhaiskasvatus edistää lapsen kognitiivista, sosiaalista ja emotionaalista kehitystä. Maksuton varhaiskasvatus mahdollistaa laadukkaan varhaiskasvatuksen saamisen kaikille lapsille, mikä edistää heidän kehitystään ja oppimistaan tasapuolisesti, joka puolestaan luo vahvan pohjan koulumaailmaan siirryttäessä.

Tutkimukset ovat osoittaneet, että laadukas varhaiskasvatus vähentää tarvetta korjaaville palveluille myöhemmin (kuten erityisopetukselle, lastensuojelulle tai toimeentulotuella). Varhaiskasvatuksessa lapsi oppii rutineja, vuorovaikutusta ja oppimisen iloa jo ennen esi- ja peruskoulua.

Lapsen oikeus varhaiskasvatukseen:

Varhaiskasvatuksen katsotaan olevan lapsen perusoikeus, joka turvaa hänen kehityksensä ja oppimisensa. Maksuttomuus takaa kaikille lapsille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua varhaiskasvatukseen, riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta.”

**Kunnanjohtajan
esitys**

Kunnanhallitus lähettää aloitteen sivistyspalveluihin valmisteltavaksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

**Toimeksi
Tiedoksi**

Sivistyspalvelut
aloitteen tekijä

2401/02.05.00.00/2025

SIVLTK 25.02.2026

Valmistelija

Sivistysjohtaja Teemu Piirainen, 040 688 4545,
teemu.piirainen@suomussalmi.fi

Sivistyspalveluissa on valmisteltu vastaus kuntalaisaloitteeseen koskien maksutonta varhaiskasvatusta.

Suomussalmen kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa noudatetaan varhaiskasvatustilain määäämiä velvoitteita. Varhaiskasvatustmaksukäytänteet pohjautuvat varhaiskasvatustuksen asiakasmaksuista annettuun lakiin. Sivistyslautakunta käsittelee ja päättää säännöllisesti päivityvät indeksitarkistukset sekä tulorajat yleisten Opetus- ja kulttuuriministeriöltä annettavien asiakasmaksujen tarkistusilmoitusten mukaisesti.

Vastauksen laadinnassa on tehty yhteistyötä varhaiskasvatustuksen esihenkilöiden kanssa, perehdytty aiheeseen liittyviin julkaisuihin sekä selvityksiin, hyödynnetty vastaavan kuntalaisaloitteen (sivistyslautakunta 27.9.2023 §98) yhteydessä tehtyä selvitystyötä sekä varhaiskasvatustuksen järjestämisestä kerättyä tilastotietoa. Sivistyslautakunta on perehtynyt asiaan ja keskustellut valmisteluvaiheessa aloitteeseen liittyvistä seikoista järjestämässään ”iltakoulussa” ke 28.1.2026.

Vastaus valtuustoaloitteeseen on pykäläasian liitteenä.

**Sivistysjohtajan
esitys**

Sivistyslautakunta päättää antaa pykäläasian liitteenä olevan selvityksen vastauksenaan kuntalaisaloitteeseen.

Kunnan järjestämässä varhaiskasvatustuksessa jatketaan toiminnallisten linjausten, henkilöstösuunnittelun sekä varhaiskasvatustmaksuja koskevien olemassa olevien linjausten mukaista toimintaa.

Päätös

**Toimeksi
Tiedoksi**

Kunnanhallitus
Aloitteen tekijä